

**TYÖNTEKIJÖILLE
REILUMPI
EUROOPPA**

ETUCIN
OHJELMA
EU-VAALEIHIN
2019

- 1. Euroopan parlamentin vaalit 26.5.2019** ovat työntekijöille ratkaisevan tärkeitä. Uusi Euroopan parlamentti voi tehdä EU:sta paremman paikan, mutta se voi myös viedä pohjaa pitkään rakennetulta yhteistyöltä.
- 2.** 45 miljoonaa työntekijää 90 ammattijärjestössä 38 maassa edustava Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö (ETUC) uskoo, että työntekijöille reilumpi Eurooppa on mahdollinen. Sen on perustuttava **demokratialle ja sosiaaliselle oikeudenmukaisuudelle, laadukkaille työpaikoille ja paremmille palkoille** sekä **oikeudenmukaiselle siirtymälle** kohti vähähiilistä ja digitaalista taloutta. Näiden tulee olla lähtökohtia Euroopan uudelle yhteiskuntasopimukselle.
- 3.** Työntekijöiden osallistuminen ja entistä kattavampi neuvottelutoiminta ammattiliittojen ja työnantajien kesken jokaisessa EU-maassa on oleellista sille, että **Euroopasta tulee reilumpi ja demokraattisempi.**
- 4.** ETUC kehottaa kaikkia **äänestämään** EU-vaaleissa ja tukemaan puolueita ja ehdokkaita, jotka kannattavat tavoitteitamme ja rakentavat paremman tulevaisuuden Euroopan naisille ja miehille, nuorille ja ikääntyneille.

KRIISI JÄTTI SYVÄT ARVET

- 5.** Taluskriisi jätti työntekijöille syvät arvet. Monien palkat riittävät tänään vähempään kuin vuosikymmen sitten. Julkisia palveluita on leikattu ja kansalaisten oikeuksia heikennetty. Monet työntekijät eivät ole vielä hyötäneet talouden hitaasta toipumisesta ja työttömyyden alenemisesta.
- 6.** Työtä tekevät ihmiset ovat ymmärrettävästi pettyneitä. Kasvava eriarvoisuus, turvattujen ja hyväpalkkaisten työpaikkojen puute, sääntelemätön globalisaatio, koordinoitun ja oikeudenmukaisen EU:n siirtolaispolitiikan puuttuminen sekä ilmastonmuutos ovat kaikki luoneet epävarmuutta ja pelkoa. Euroopan unionissa on koettu vastareaktio leikkauspolitiikkaan ja sääntelyn purkuun, jotka ovat lisänneet kriisin taakkaa työntekijöille, eläkeläisille ja nuorille. Tämä kaikki on ruokkinut nationalististen, EU-vastaisten ja äärioikeistolaisten voimien kasvua.

TYÖNTEKIJÖILLE REILUMPI EUROOPPA

- 7.** Muutos on mahdollinen. Eurooppa voi olla sosiaalisen edistyksen voima. Nationalismi ei tarjoa ratkaisua tämän päivän ongelmiin – ei monikansallisten yritysten monopoleihin ja verojen välttelyyn, ei mataliin palkkoihin ja köyhyyteen, ei ilmastonmuutokseen, ei saasteisiin eikä terrorismiin. Yhdessä EU:lla ja jäsenmailla on voimaa turvata, että saamme kaikki reilun osuuden vauraudesta, jota olemme mukana luomassa.

- 8.** ETUC on vaatinut EU:n johtajia muuttamaan politiikan suuntaa, ja näemme jo joitain parannuksia. Ay-liikkeen kovan paineen jälkeen EU perusti uuden investointiohjelman, hyväksyi Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin, käynnisti työoloja parantavia lainsäädäntöhankkeita ja otti askeleita kohti kestävämpää talouspolitiikkaa. Nämä ovat tärkeitä muutoksia, mutta ne eivät riitä. EU:n on mentävä pidemmälle: kohti uutta yhteiskuntasopimusta, joka merkitsee reilumpaa ja tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa ja tarjoaa uusia mahdollisuuksia kaikille.

DEMOKRATIA

- 9.** **Ääriliikkeet vaarantavat demokratian** – EU:n sisällä, sen rajoilla ja muualla maailmassa. ETUC kehottaa EU:ta puolustamaan demokratiaa ja sen perusperiaatteita, oikeusvaltiota, ammattiyhdistysoikeuksia ja naisten oikeuksia. EU:n on edistettävä demokraattista osallistumista ja suojeltava kansalaisten, ammattiliittojen ja kansalaisyhteiskunnan oikeutta kampanjoida yleisen edun puolesta. Vihapuheeseen EU:lla on oltava nollatoleranssi.
- 10.** Demokratian on mentävä äänestämistä pidemmälle ja merkittävä niin aitoa osallisuutta poliittisessa päätöksenteossa kuin **demokraattista osallistumista** yhteiskunnassa ja työpaikoilla. Kansallisten hallitusten on lopetettava EU:n syyttäminen päätöksistä, joita ne itse ovat tehneet unionin demokraattisten prosessien ulkopuolella.
- 11.** Työmarkkinaosapuolten toimiva **vuoropuhelu ja neuvottelutoiminta** – erityisesti alakohtaisesti – ovat oleellisia taloudellisen ja yhteiskunnallisen demokratian välineitä. Työntekijöiden oikeuksia tiedonsaantiin, kuulluksi tulemiseen ja osallistumiseen työn muuttuessa on vahvistettava muun muassa eurooppalaisten yritysneuvostojen kautta.
- 12.** EU:n on liitettävä perussopimuksiinsa sosiaalisen edistyksen pöytäkirja, joka antaa sosiaalisille oikeuksille etusijan suhteessa taloudellisiin vapauksiin.

LAADUKKAAT TYÖPAIKAT JA PAREMMAT PALKAT

- 13.** Eurooppa tarvitsee **uutta talouspolitiikkaa** vauhdittamaan kasvua, joka hyödyttää kaikkia eikä vain harvoja. Tarvitaan edistyksellisiä ja kestäviä taloussuudistuksia, entistä oikeudenmukaisempaa talouden eurooppalaista ohjauksjaksoa, julkisten ja yksityisten investointien vauhdittamista sekä työntekijöitä talouskriiseissä suojelevien välineiden luomista. EU:n budjetin sekä rahaliiton ja talouspolitiikan uudistuksilla on varmistettava, että talouden kilpailukyky kulkee käsi kädessä sosiaalinen oikeudenmukaisuuden kanssa.

14. Reilummat progressiiviset verojärjestelmät ovat tarpeen vaurauden uudelleenjakamiseksi, julkisten palveluiden ja sosiaaliturvan rahoittamiseksi sekä niiden sosiaalisten ongelmien ratkaisemiseksi, jotka liittyvät globalisaatioon, vähähiilisyteen siirtymiseen ja digitalisaatioon. Tehokkaiden verojärjestelmien on estettävä veronkierto ja verojen välttely. Yrityksiä on verotettava asianmukaisesti ja tasavertaisesti.

15. **Kaikki Euroopan työntekijät ansaitsevat palkankorotuksen**, jolla puututaan palkkaeroihin ja vauhditetaan kestävää kasvua ja kilpailukykyä. Sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja kasvavan eriarvoisuuden torjuminen edellyttävät parempaa vaurauden jakoa ja palkkaerojen kaventamista siten, että kaikkien palkat paranevat. Emme voi hyväksyä sitä, että voittoja ja tuottavuuden tuloksia ei jaeta työntekijöille, joiden työllä ne on luotu. Erityisen olennaista tämä on matalapalkkamaisissa, jotka kärsivät massiivisesta aivovuodosta, joka puolestaan saa ihmiset menettämään uskonsa Euroopan unioniin. Samanarvoisesta työstä pitää kaikkialla Euroopassa saada samaa palkkaa, kaikilla aloilla, niin naisten kuin miesten.

16. Avain palkkojen korottamiseen, parempiin työpaikkoihin ja parempaan elintasoon kaikille on **työehtojen neuvottelu**: työnantajien ja ammattiliittojen neuvottelut reiluista palkoista ja työoloista – erityisesti alakohtaisesti – jokaisella alalla ja jokaisessa maassa. Tämä edellyttää sitä, että niin eurooppalaisella kuin kansallisellakin lainsäädännöllä tuetaan työmarkkinaosapuolten kykyä ja voimaa neuvotella ja viedä käytäntöön työehtosopimuksia sekä laajentaa niitä kattamaan entistä suurempi osa työntekijöistä.

OIKEUDENMUKAISET SIIRTYMÄT

17. Samanaikaiset siirtymät kohti **vähähiilistä ja digitaalista taloutta** pitää hallita siten, että ketään ei jätetä jälkeen. Tarvitsemme uutta eurooppalaista elinkeinopolitiikkaa, joka luo uusia työpaikkoja ja mahdollisuuksia. On myös varmistettava, ettei EU:n kilpailu- ja yhtiölainsäädäntö mitätöi työntekijöiden oikeuksia, sosiaalisia oikeuksia ja ay-oikeuksia. Entistä demokraattisemmat työpaikat edesauttavat muutosta, joka on sosiaalisesti oikeudenmukainen.

18. Tämä merkitsee muutosten ennakkointia sekä sitä, että **työntekijöitä tuetaan, kun työpaikat muuttuvat tai katoavat** vähähiiliseen talouteen siirtymisen, digitalisaation, automaation ja globalisaation seurauksena. Työntekijöillä täytyy olla sananvaltaa siihen, kuinka työt muuttuvat, ja heidän täytyy saada vahvaa tukea silloin, kun työpaikat ovat vaarassa. Nämä edellyttävät julkisia ja yksityisiä investointeja, työmarkkinaosapuolten neuvotteluja sekä asianmukaista koulutuspolitiikkaa.

- 19.** Tämä merkitsee myös sen varmistamista, että kaikilla **epätyypillisen ja epävakaaan työn tekijöillä**, niin alusta- ja keikkataloudessa kuin perinteisemmässäkin, itsensä työllistäjänä työskentelevät työntekijät mukaan lukien, on samat oikeudet kuin muillakin. Näihin oikeuksiin kuuluvat myös oikeus liittyä ammattiliittoon ja neuvotella työehdoista.

SOSIAALINEN OIKEUDENMUKAISUUS

- 20.** **EU:n sosiaalinen malli** on rakennettava uudelleen. **Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari** on toimeenpantava täysimääräisesti niin EU-tasolla kuin kansallisesti. Tämän on merkittävä oikeutta laadukkaaseen koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen, työterveyteen ja työturvallisuuteen, reiluihin työehtoihin, oikeudenmukaiseen palkkaan, turvattuun työllisyyteen, sukupuolten tasa-arvoon, työn ja yksityiselämän tasapainoon ja laadukkaisiin julkisiin palveluihin. Kaikille on turvattava sosiaaliturva, reilut eläkkeet sekä asumis- ja sosiaalipalvelut niin maksujen kuin etujen osalta yhdenvertaisesti. Kaikessa tässä työntekijöiden ja heidän ammattiliittojensa on oltava kaikilla tasoilla mukana.

- 21.** **Siirtolaisuutta** on hallittava siten, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan ja kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti työpaikoilla ja yhteiskunnassa. Hyväksikäyttö on lopetettava. Meidän on tehtävä kautta Euroopan yhteistyötä siirtolaisten kotoutumisen ja osallisuuden puolesta. Siitä hyötyvät kaikki. Kaikille EU:n ja kolmansien maiden työntekijöille on taattava oikeudenmukainen liikkuvuus. Sosiaalisen polkumyyntin estämisen pitää olla keskeinen tavoite.

- 22.** **EU:n kauppaa- ja globalisaatiopolitiikan** on oltava reilumpaa ja annettava vahva sija sosiaalisille oikeuksille sen sijaan, että se palvelee vain monikansallisten yritysten etuja. EU:n on niin Euroopassa kuin muuallakin maailmassa edistettävä YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden toimeenpanoa, köyhyyden poistaminen, ihmisarvoinen työ, eriarvoisuuden vähentäminen ja sukupuolten tasa-arvo mukaan lukien. Näiden tavoitteiden on ohjattava kaikkea EU:n politiikkaa niin Euroopassa kuin kansainvälisesti.

- 23.** EU:n on toimittava sen hyväksi, että sitoutuminen kansainväliseen yhteistyöhön vahvistuu globaalisti. Tämä pitää sisällään demokratian puolustamisen YK:ssa ja ILO:ssa sekä työn sen puolesta, että muut kansainväliset elimet toimivat entistä demokraattisemmin ja edistävät sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

EUROPEAN TRADE UNION CONFEDERATION

WWW.ETUC.ORG

